

Rail Baltic ulukiekspertiis

Rae rohesilla ümbruse rohevõrgustik

Kuupäev	23.02.2021
Koostajad	OÜ Rewild
Klient	Skepast&Puhkim OÜ
Seotud osapooled	Rail Baltic Estonia, RB Rail, Rae vald
Töörühm	Jaanus Remm, <i>PhD</i> ; Piret Remm, <i>PhD</i>
Kontakt	info@rewild.ee www.rewild.ee

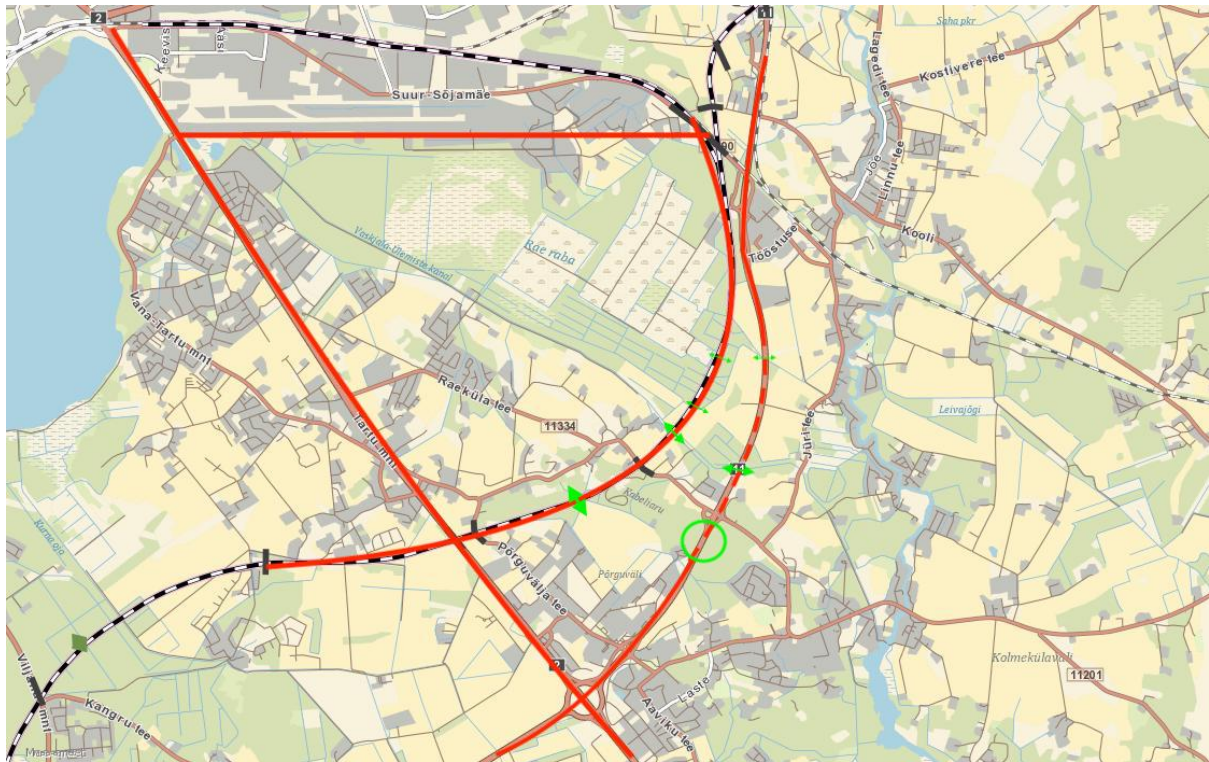
SISUKORD

1	Rae rohesilla vajalikkus.....	2
2	Rae rohesilla asupaik	3
3	Rohealad ja rohevõrgustiku sidusus	4
4	Lisa	5

1 RAE ROHESILLA VAJALIKKUS

Rail Baltic (RB) tekitab Rae piirkonnas väga tugeva liikumisbarjääri loomadele. KSH tingimuste kohaselt tuleb suurulukite läbipääsuks rajada ökodukt (või aiakatkestus) Rae raba serva või kõrge sild Vaskjala-Ülemiste kanalile (kallasrajad 6 m kõrged ja 50 m laiad). Eelprojektis oli suurulukite läbipääs kavandatud Vaskjala-Ülemiste kanali kõrgete kallasadadena, kuid mõõtmised on oluliselt väiksemad soovitatust – 4 m kõrged ja 8 m laiad. Põhiprojektis on see sild tehnilistel põhjustel veelgi madalam kui eelprojekt ette nägi (kõrgus maksimaalselt 2,6 m, kallasadade laius 2 + 10 m mõlemal kaldal). Põder sealt läbi ei mahuks. Sarnane sild on olemas Tallinna ringteel ja tänu sellele moodustub piki Vaskjala-Ülemiste kanalit funktsionaalne rohekoridor, mis sobib hästi väikeulukitele. Lahendamata on suurulukite elupaikade ühendused.

Vaskjala-Ülemiste kanalist põhja poole tuleb Soodevahe kaubajaam, mis blokeerib loomade liikumise ja välistab ökodukti rajamise. Lisaks lõikab RB pooleks suhteliselt suure metsaala Rae külas. Selleks et säilitada selle metsaala sidusust ja anda Rae raba põtradele võimalus välismaailmaga suhtlemiseks, soovitati rajada rohesild (väike ökodukt) Rail Baltic Ülemiste-Kangru lõigu kilomeetripunktile 10+100. Rae rohesild on oluline, et kogu ala, mis on Tallinna lennuvälja, Tartu maantee ja RB vahel (sh Rae raba) ei jääks peaaegu täielikku isolatsiooni (joonis 1). Ainsad ühendused peale Rae rohesilla on mõned väga pikad väikeulukitunnelid ja Vaskjala-Ülemiste kanali madal sild. Joonisel 1 on ringiga märgitud Tallinna ringtee piirkond, kus suurulukid ületavad teed ning satuvad ka õnnetustesse. Perspektiivis oleks hea sinna rajada eritasandiline suurulukite läbipääs (ökodukt või suurulukitunnel). Lähitulevikus tasub seal kaaluda kiiruse piiramist ja/või ulukituvastussüsteemi paigaldamist.

Joonis 1. Rae piirkonna üldkaart. Punaste joontega on märgitud loomade liikumist oluliselt tõkestavad objektid. Tallinna ringteest liiguvad suurulukid vähesel määral üle. Roheliste nooltega on märgitud olemasolevad väikeulukite läbipääsud Tallinna ringteel ja kavandatavad loomaläbipääsud Rail Baltic trassil. Rohelise ringiga on tähistatud piirkond Tallinna ringteel, kus on konfliktkoht olemasolevate rohealadega ja vajadus suurulukite läbipääsuks.

2 RAE ROHESILLA ASUPAIK

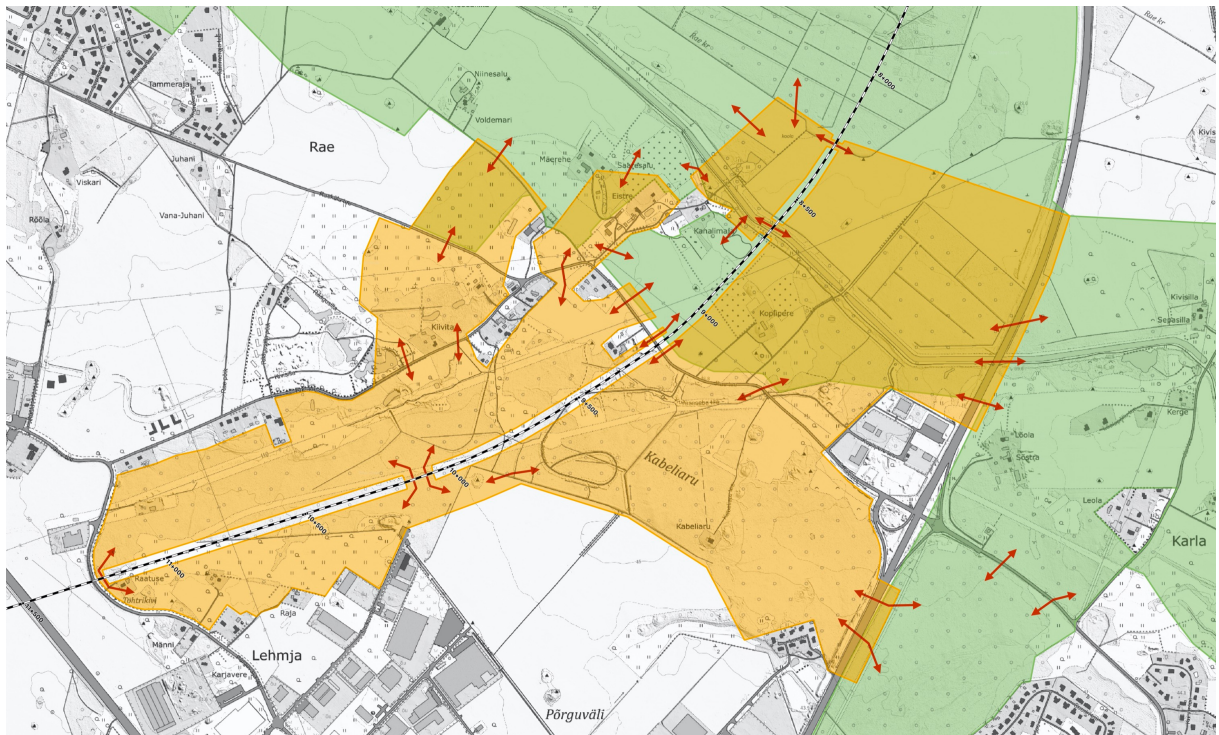
Rae rohesilla asukoha valikul on lähtutud kahest peamisest asjaolust:

- **rohe- ja hoonestusalade paiknemine** (et oleks hoonetest võimalikult eemal);
- **reljeef ja RB pikiprofiil** (et ei peaks suuri rampe kuhjama, pakutud asukohas on RB süvend ca 4 m).

Kabeliaru metsa põhjaossa oli kavandatud Kullese tee elamuarendus ja seetõttu sinna rohesilla rajamist ei soovitatud. Idapoolse asukoha puuduseks on veel see, et RB süvend on seal suhteliselt madalam ja võrreldes praeguse asukohaga tuleks mulded oluliselt suuremad ja ökodukti konstruktsioon keerukam (mis tähendab oluliselt suuremat kulu). Mullete alla võivad jääda väärtuslikud elupaigad. Samuti oleks ümbritsevast maapinnast palju kõrgema läbipääsu efektiivsus eeldatavasti väiksem. Praeguse asukoha puuduseks on suhteliselt vähene seotus suuremate rohealadega.

3 ROHEALAD JA ROHEVÕRGUSTIKU SIDUSUS

Erinevatel loomarühmadel peab olema võimalik liikuda neile sobivate elupaigalaikude vahel. Rae valla rohealad on kõik väga suure arendussurve all ja seda olulisem on tagada säilivate väikeste rohealade ühenduste säilimine. Joonisel 2 on toodud ettepanek rohevõrgustiku laiendamiseks Rae valla põhjaosas, et kavandatava rohesilla kaudu oleks tagatud muu hulgas ka suurulukite liikumine.

Joonis 2. Ettepanek rohevõrgustiku laiendamiseks Rae rohesilla ümbruses. Rohelisega on olemasolev rohevõrk, kollasega rohealad, mille arvel rohevõrgustikku laiendada ja punaste nooltega kriitilised kohad, kus on kõige olulisem pöörata tähelepanu loomade liikumisteede säilitamisele ja arendamisele.

Loomade liikumiseks tuleb mõlemale poole Rail Baltic raudteed jätta vähemalt 100 m laiused rohekoridorid (metsloomade elupaigaribad) Vaskjala-Ülemiste kanalist kuni Põrguvälja teeni. Need toimivad ka kaitsehaljastuse võõnditena. Rae valla uues üldplaneeringus on Kullese tee elumuala asemele kavandatud roheala, mis tähendab, et Kabeliaru metsa ühendamiseks Rae rohesillaga sobib piki raudteed kulgev koridor. Põrguvälja põldudele on kavandatud tootmismaad ja ühe võimaliku arenguna nähakse päikesepargi rajamist. Üldiselt päikesepargid elurikkusele halvasti ei mõju, kui need projekteeritakse ja ehitatakse teadlikult keskkonnaga arvestades. Päikese käes soojenedes meelitavad paneelid ligi putukaid ning need omakorda putuktoidulisi linde, nahkhiiri jt. Päikesepaneele ümbritsev rohumaa sobib kahepaiksetele,

pisi- ja väikeimetajatele, aga miks mitte ka metskitsedele. Sageli on päikesepargid piiratud aiaga, mis takistab suuremate loomade liikumist. Põrguvälja puhul on tugevalt soovitatav aedu mitte rajada, et loomade liikumine oleks võimalik laiemal alal ning jätta päikesepaneelide vahele mõlemas suunas läbipääsukohad (vahed).

Rohesillast kirde suunas on oluline, et elamute vahele jääks haljastatud käigurajad, et säiliks ühendus Rae rabaga ning seda ümbritsevate metsa ja niiduelupaikadega. Rohevõrgustikku soovitame kaasata ka Rae mõisa ala, sest seal on väärtuslikud elupaigad erinevatele lindudele ja loomadele.

4 LISA

Dokumendile on lisatud kaardikiht ettepanekuga rohevõrgu laiendamiseks kavandatud Rae rohesilla ümbruses (vt ka joonis 2); "reWILD_Rae_rohevõrgu_t2iendus_2021-02-23.dwg".